

Список використаних джерел:

1. Кремень В. Аксіологічний смисл означення національної філософії освіти. *Філософія і сучасність*. № 5, 2011. С. 11-16.
2. Сисоєва С. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: Монографія. Хмельницький: ХГПА, 2008. 324 с.
3. Цюняк О. Професійна підготовка майбутніх вчителів початкових класів в умовах цифрової трансформації освіти. Монографія. 2021. Івано-Франківськ, Кушнір Г.М. 316 с.

ЛЮБЧЕНКО Інна,

кандидатка педагогічних наук, викладачка-методистка, голова циклової комісії педагогіки, психології та методик дошкільної освіти, голова Ради молодих учених коледжу Комунального закладу «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»,

САЖІЄНКО Алла,

викладачка Комунального закладу «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»,

ХАРЧЕНКО Ірина,

викладачка вищої кваліфікаційної категорії, викладачка-методистка Комунального закладу «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

КОУЧ-ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ЦИКЛУ МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Розбудова системи освіти в Україні ставить ряд особливих завдань, вирішення яких потребує як спеціальних досліджень, так і розроблення шляхів упровадження інновацій у практику закладів вищої освіти для педагогічних

спеціальностей. Проблема психолого-педагогічного забезпечення процесу реформування вищої освіти торкається широкого кола питань. Найбільш нагальним з-поміж них є питання фахових компетенцій людини як суб'єкта освітньої та професійної діяльності.

В останні роки провідні фахівці в галузі освіти одноголосно свідчать про глибоку і системну кризу в цій сфері. А. Браун, Дж. Джеймсон, К. Колетт, К. Робінсон та інші експерти світового рівня, аналізуючи теперішнє й майбутнє освітніх процесів, акцентують на необхідності переходу від передачі знань і навичок до розвитку творчих талантів та інноваційного мислення на всіх ланках – у дошкільних і позашкільних закладах, у школі, вишах і в контексті подальшої безперервної освіти. На практиці це означає перехід від усталених традицій педагогіки до новітньої парадигми коучингу як можливості максимального розкриття потенціалу людини на всіх вікових етапах її розвитку [2].

Використання коуч-технологій у процесі вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу майбутніми вчителями у закладах фахової передвищої освіти може мати значний позитивний вплив на їхню підготовку. Ось кілька переваг цього підходу:

1. активне залучення студентів: коучінг сприяє активному залученню здобувачів освіти до процесу навчання, дозволяючи їм активно взаємодіяти з викладачем та іншими учасниками освітнього процесу;
2. розвиток критичного мислення: коучінг стимулює студентів до аналізу та обговорення педагогічних ситуацій, що сприяє розвитку їхнього критичного мислення та професійної компетентності;
3. зосередження на розвитку особистості: коучинг спрямований на розвиток особистісних якостей майбутніх вчителів, таких як емпатія, комунікабельність та вміння працювати в команді;
4. підтримка саморефлексії: коучінг сприяє розвитку навичок саморефлексії, що є важливим аспектом професійного зростання вчителя;

5. особистісний розвиток: участь у коучингових сесіях може сприяти особистісному зростанню здобувачів освіти, покращенню їхньої самооцінки та відчуттю власної компетентності;
6. створення позитивного освітнього середовища: коучінг сприяє створенню позитивного освітнього середовища, де здобувачі освіти відчуються підтримані та стимульовані до особистісного та професійного зростання;
7. практична спрямованість: коучингові методи дозволяють навчити майбутніх вчителів ефективно застосовувати теоретичні знання у практичних педагогічних ситуаціях;
8. збільшення мотивації до саморозвитку: участь у коучингових сесіях може збільшити мотивацію студентів до самостійного навчання та саморозвитку, що є ключовим аспектом професійної успішності;
9. підвищення якості підготовки вчителів: використання коуч-технологій допомагає підвищити якість підготовки майбутніх вчителів, що відображається на їхній здатності ефективно працювати з учнями та досягати успіхів у своїй професії;
10. адаптабельність до сучасних вимог: коучингові методи дозволяють майбутнім вчителям краще адаптуватися до сучасних вимог освітнього процесу та потреб сучасних учнів, що допомагає підтримувати актуальність їхніх знань та навичок.

Коуч-технології дають змогу значною мірою розкрити потенціал особистості, виявити її досі не розкриті й нереалізовані ресурси через освітню й виховну діяльність. Різновекторними та ефективними у процесі формування «м'яких навичок» майбутніх учителів є «Колесо балансу», «SMART», техніка «картезіанські запитання» тощо. Діяльність сучасного педагога відповідно до викликів сьогодення повинна бути спрямована: на виявлення ініціативи і побудову навчання й виховання так, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності; на створення таких педагогічних умов, за яких учні стають активними,

здатними до самоосвіти, здобули ключові компетентності, що забезпечують здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу освітню діяльність [3].

Технологія педагогічного коучингу дає змогу зрозуміти, чому учень не зміг виконати завдання, сприяє плануванню подальших дій. Ефективним педагогічний коучинг буде за умов: наявності професійно-особистісної рефлексії педагога й особистісної рефлексії учнів; створення стимулювального середовища, спрямованого на розвиток творчої активності учнів; побудови партнерських відносин між викладачем і студентом, учнем і володіння педагогом емоційними компетенціями [5].

Загалом, використання коуч-технологій у процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін сприяє комплексному підготовці майбутніх вчителів до професійної діяльності та підвищує їхню готовність до викликів сучасного освітнього середовища, допомагає не лише засвоїти теоретичний матеріал, а й розвивати ключові професійні та особистісні якості, необхідні для успішної кар'єри в освітній сфері.

Використання коуч-технологій у процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін майбутніми вчителями у закладах фахової передвищої освіти є важливим та корисним підходом. Цей метод сприяє активній участі студентів у навчальному процесі, розвитку їхніх професійних та особистісних якостей, а також створенню позитивного навчального середовища. Коучингові методи спрямовані на практичну підготовку, розвиток критичного мислення та саморефлексії, що підвищує якість підготовки майбутніх вчителів. Використання коуч-технологій сприяє адаптації до сучасних вимог освіти та підготовці вчителів, здатних ефективно працювати з учнями та впроваджувати інноваційні підходи у своїй професійній діяльності.

Список використаних джерел:

1. О'Конор Дж., Макдермотт І. Системне мислення. Пошук неординарних творчих рішень. Львів: Астролябія, 2013. 234 с.
2. Голві Т. Робота як внутрішня гра. Київ: Міф, 2018. 304 с.
3. Нежинська О. О., Тименко В. М. Основи коучингу: навчальний посібник. Київ; Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2017. 220 с.
4. Нова українська школа : poradnik dla vchitelja / za zag. red. H. M. Bibik. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
5. Рудницьких О. В. Коучинг як інтерактивна технологія в освіті. Вісник Дніпропетровського ун-ту імені Альфреда Нобеля. 2014. № 2 (8). С. 173–176. (Серія «Педагогіка. Психологія»).
6. Романова С. М. Коучинг як нова технологія в професійній освіті. Вісник Національного авіац. ун-ту. 2010. Вип. 3. С. 83–86. (Серія «Педагогіка. Психологія»).

МАЧИНСЬКА Наталія,

*докторка педагогічних наук, професорка,
завідувачка кафедри початкової та дошкільної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка*

ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ЛІДЕРА В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Освітнє лідерство – це нова управлінська парадигма, яка є орієнтиром і механізмом для здійснення реформ у сфері освіти в умовах сучасних суспільних трансформацій [1].

Освітній лідер – людина, яка не обов'язково є керівником закладу освіти чи структурного підрозділу цього закладу. Освітнім лідером може стати будь-який